

Maa-aineslupa hiekan ja soran ottoon, Perhon valtion metsämaa 584-893-1-1, Ruokosenkankaan sora-alue

Ymp § 20 10.05.2023

141/11.01.00.04/2023

Valmistelija

ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi, puh. 040 739 3977 tai pia-lena.narhi@kaustinen.fi

Hakija

Kuljetus Juha Riihimäki Ky, Rintiläntie 17, 69950 Perho
Y-tunnus: 0587320-6

Luvan tarkoitus

Maa-aineslupa hiekan ja soran ottoon

Sijainti: Ruokosenkankaan sora-alue
Perhon valtion metsä 584-893-1-1

Kokonaisottomäärä: 35 000 m³ktr
Lupa-aika: 9 vuotta

Asian käsittely

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 10.2.2023. Asianumero 141/11.01.00.04/2023.

Hakemuksen sisältö

Kuljetus Juha Riihimäki Ky hakee Perhon kunnan Ruokosenkankaan sora-alueella sijaitsealle kiinteistön Perhon valtion metsä 584-893-1-1 määrälle maa-aineslain 4 §:n mukaista maa-aineslupaa hiekan ja soranottoon 35 000 m³ktr määrälle 9 vuodeksi. Alueella ei ole aikaisempaa ottolupaa.

Hakemuksen mukaan vuokratun alueen pinta-ala on 3,3 ha ja ottamisalueen pinta-ala on 1,9 ha. Kohde on nykytilassa avohakattua aluetta.

Alueen kaavoitustilanne, maankäyttö ja ympäristövaikutuksille herkäät kohteet

Ruokosenkankaan sora-alueella on voimassa Perhon kunnan ranta-yleiskaava, jossa alue on merkitty kaavamerkinnällä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) sekä kaavamerkinnällä km (arvokas kulttuurimaisema, harju tai kalliomaisema). Maakuntakaavassa alue on merkitty maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, jossa alueiden käytön suunnittelussa tulee varmistaa maisema- ja kulttuuriarvojen sekä perinnebiotooppien ja muiden alueelle ominaisten luontoarvojen säilymien alkutuotannon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä vaarantamatta.

Maa-ainesten ottotoiminta

Alueella on tehty koekuoppia noin 5 m syvyyteen, pohjavettä ei ole koekuopissa havaittu. Viereisen metsäohjan pohjasta veden pinnan korkeus on +178,10 m (N2000). Alin ottotaso on +180,50 m (N2000), kaivussyvyys vaihtelee 1,5–4 m välillä. Ottotoimintaa suoritetaan vaihteittain seuraavien vuosien aikana. Ottoalue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Lähin vesistö, Elämäisen järvi, joka on luokiteltu luonnonsuojelualueeksi, sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä ottoalueesta.

Vaikutukset ympäristöön, maaperään sekä pohja- ja pintaveteen

Toiminnan vaikutusalueella on luokiteltu luonnonsuojelukohde, Elämäisen järvi. Suunnitelma-alueen puusto on poistettu. Lähiympäristössä on maa-ainesten ottoalueita sekä havupuuvaltaista talousmetsää. Maisemallisesti suunnitelma-alue on merkittävä. Maisemallinen merkittävyys on huomioitu sekä maakuntakaavassa että rantayleiskaavassa.

Ottamisalue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Ottamistaso on + 180,50 m (N2000), jolloin pohjaveden pinnan päälle jää vähintään 2 metriä maa-ainesta.

Jätehuolto

Alueella ei synny jätettä tavanomaisen maa-ainesten oton aikana. Alueella ei tehdä koneiden suunnitelmallisia, suurempia huoltoja tai pesuja.

Liikenne

Ruokosenkankaan sora-alue sijaitsee Perhon kunnan kirkonkylältä noin 13 km koilliseen yksityistien varrella

Toimintaan liittyvät riskit ja niiden ehkäiseminen

Mahdollisen poikkeustilanteen ja onnettomuusriskin alueella aiheuttavat työkoneiden poltto- ja voiteluaineiden vuodot ja liikenne. Työkoneet ovat alueella ainoastaan toimintajaksojen aikana. Alueella ei tehdä koneiden suunnitelmallisia huoltoja tai pesuja.

Alueen maisemointi ja jälkikäyttö

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Pintamailla tehdään kasvualusta niille osille aluetta, joita ei jätetä kivikko- ja paahdealueiksi. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät. Ottamistoiminnan päätyttyä jälkihoidettu metsittynyt ottamisalue vähitellen sulautuu ympäröivään maisemaan. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti, mutta mikäli luontainen taimettuminen ei lähde alkuun metsittymistä täydennetään lisäistutuksilla.

Kuuleminen

Kuulutus julkaistiin 28.2.2023 ja tiedoksisaannin katsottiin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta. Kuulutus ja hakemus pidettiin nähtävillä 28.2-7.4.2023 Perhon kunnan kotisivuilla. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu naapureita 28.2.2023 lähetetyillä kirjeillä

Hakemuksesta ei ole annettu muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausunnon 21.4.2023: ” *Maa-ainesten ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Alue sijaitsee Keski-Pohjanmaan POSKI-hankkeen mukaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta paikallisesti arvokkaalla alueella (luokka 4), joka ei sovellu maa-ainesten ottoon. Suunnitellulla ottamisalueella on voimassa Salamajärven, Möttösen, Porasen rantayleiskaava. Kaavassa alue on merkitty arvokkaaksi rakennetun kulttuurimaiseman sekä harju- ja kalliomaiseman alueeksi (km).*

Alueidenkäytössä kiviainesten ottoon osoitettavien alueiden on perustuttava arviointiin, jossa selvitetään mm. alueiden luonto- ja maisema-arvot sekä toisaalta soveltuvuus vesi- ja kiviaineshuoltoon.

Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa (III) on osoitettu maa-ainesten ottoalueet tai ottoon soveltuvat alueet. Alaindekseihin on esitetty esimerkiksi hiekka- ja sora-aineksen ottoalueet ja annettu osoitetuille alueille ohjaavia suunnittelumääräyksiä. Maakuntakaavassa esitetyt maa-aineksen ottoon soveltuvat alueet perustuvat mm. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisen (POSKI) hankkeen tuloksiin. Lupahakemuksen mukaista ottoaluetta ei ole suoraan osoitettu maa-ainesten ottoon maakuntakaavoituksessa. Lupahakemuksen kohteena oleva harjualue on esitetty POSKI-hankkeessa paikallisesti arvokkaana harjualueena. Maakuntakaavassa alue on osoitettu maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaana maisema-alueena.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella on ollut käytössään ympäristöhallinnon tietojärjestelmästä löytyvä 24.5.2013 päivätty Salamajärven, Möttösen, Porasen rantayleiskaavan muutos ja laajennus-kaavan merkinnät. Lupahakemuksen kohteena olevalla alueella on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava ja sitä koskee kaavamääräys: Arvokas rakennetun kulttuurimaiseman sekä harju- ja kalliomaiseman alue. Alueelle rakennettaessa ja muissa ympäristöön kohdistuvissa toimenpiteissä on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikki rakentaminen materiaalien, värityksen, rakentamistyylin, rakennusten maisemaan sijoittelun ja mittakaavan sekä muiden ympäristövaikutusten osalta sopeutetaan ympäröivään maisemaan ja rakennuskantaan.

Arvokkaiksi todetuille harju- tai kalliomaisema-alueille ei lähtökohtaisesti tulisi myöntää uusia lupia, ellei niiden sijoittamista ole kaavoituksella erikseen ohjattu. Lupa-asiaa ratkaistaessa tulee huomioida viereisen vanhan ottamisalueen vaikutukset yhdessä lupahakemuksen mukaisen toiminnan vaikutusten kanssa itse harjumuodostelmaan ja arvokkaaseen harjumaisemaan niin, etteivät harjumaisema-alueen todennetut arvot turmeltuisi.

Mikäli maa-aineksen ottamiselle myönnettäisiin lupa, tulisi sen myöntämisen yhteydessä varmistua, että ottamisaluetta koskien on tehty tarkemmat maisemointi- ja toteutussuunnitelmat. Maisemoinnin toteuttamista varten olisi syytä harkita vakuuden asettamista.

Pohjavesiolosuhteet

Alueella on kaivettu koekuoppia noin 5 metrin syvyyteen eikä pohjavesihavaintoja ole tehty. Alueen itäpuolella sijaitsevasta metsäojaan tehdystä kuopasta on arvioitu pohjaveden pinnan olevan tasolla + 178,10 m_{N2000}. Hakemuksessa ei ole esitetty koekuoppien sijainteja. Maanpinta on alueella tasolla + 180...+ 185 m_{N2000}. Alimmillaan kuopat on voitu kaivaa noin tasolle + 175 m_{N2000}, mutta ne voitu kaivaa myös tasolle + 180,00 m_{N2000}. Alin ottotaso on esitetty hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa eri tasoille. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi ei voida arvioida sitä, edustaako ojasta mitattu pohjaveden pinnan taso ottamisalueen pohjaveden pinnan tasoa eikä sitä tuleeko ottaminen ulottumaan pohjaveden pinnan alapuolelle vai jääkö ottamisen jälkeen pohjaveden päälle suojakerros.

Pohjaveden pinnankorkeuden selvittämiseksi itse ottamisalueella ja alimman ottotason määrittämiseksi alueelle tulisi asentaa pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailuun soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki kairaamalla.

Kannanotto

Maa-ainelain 3 § mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Maa-aineksen ottamisesta saattaa ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiheutua maa-ainelain 3 §:n mukaisia haittoja. Alueella merkittäviä luonto- ja maisematekijöitä, joihin maa-ainesten ottamisella olisi vahingollisten muutosten mahdollisuus.”

Hakijan vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine lausunnosta. Hakija ei antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Perhon kunnan ympäristölautakunta on tarkastanut lupahakemuksen ja päättää antaa kielteisen päätöksen. Kielteinen päätös koskee kiinteistölle Perhon valtion metsä 584-893-1-1 määrälalle haetulle maa-ainesottohakemukselle.

Kielteisen päätöksen perustelut:

Maa-ainestenottolupaa ei voida myöntää, mikäli ottotoiminta aiheuttaa maa-ainelain (555/1981) 3 §:n mukaista 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Maakuntakaavan sekä rantaosayleiskaavan mukaan maa-ainestenottoalue sijoittuu alueelle, jolla on merkittävä luonto- ja maisematekijä, joihin maa-ainesten ottamisella voi olla vahingollisten muutosten mahdollisuus.

Maa-ainestenottolupaa ei voida myöntää, mikäli alueella on voimassa oleva asema tai oikeusvaikutteinen yleiskaava ja ottotoiminta vaikeuttaa alueen käyttöä kaavassa varattuun tarkoitukseen tai turmelee kaupunki- tai maisemakuvaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (MaL)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (MaA)

Perhon kunnan maa-ainestaksa

Perhon kunnan hallintosääntö

Maksut

Maksun määrä: 175 euroa.

Perustelut: Maa-ainestulvan käsittelystä peritään maksu Perhon kunnan maa

ainestaksan § 2.6 mukaisesti: ” Jos lupahakemus kokonaan hylätään, peritään käsittelykuluina kuitenkin tarkastusmaksun perusmaksu alle 20 000 m³:n suunnitellusta ottamismäärästä ja yli 20 000 m³:n osalta perusmaksu 1,5 kertaisena.”

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan hallintolain 59 ja 62 a §:n mukaisesti. Päätöksen katostaan tuleen tiedoksi vastaanottajalle seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä.

Jakelu

Hakija

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

- Hakija
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
